

i første Linie at lette dem Opsparing af Penge ved paa favorable Vilkaar at gøre dem til Aktieejere. Da *British American Oil Co.* saaledes vilde hjælpe sine Arbejdere til at spare, fik Selskabet dem til at tegne Andele i den sidste »Sejerslaan«-emission, og først da Arbejderne, som i Begyndelsen mødte disse Tilskyndelser med Mistro, havde faaet Øjenne op for de dermed forbundne Fordele og ønskede sig anvist nye Objekter, hvori deres Sparemidler kunde anbringes, gik man over til at aabne dem en billig og langfristet Adgang til at erhverve Aktier i selve Selskabet.

En meget smuk »Spareplan« i Forbindelse med Aktieerhvervelse er indført af *International Harvester Co.* i Chicago, som igennem et Datterselskab delvis arbejder paa canadisk Grund. Da denne Plan til Trods for Forskel i Enkeltheder kan betragtet som en Standardtype for andre lignende og paa Grund af sin Gennemførthed tillige som forbilledlig i mange Retninger, skal der gøres noget nærmere Rede for den.

(Denne Fremstilling udelades her under Henviisning til de Oplysninger, der er givet herom ved Omtalen af samme Selskab i Afsnittet om Bedriftsraad i Amerika S.)

I Generalkonsulatets Indberetning udtales endvidere:

Lignende Systemer er som omtalt indført i forskellige andre Virksomheder. Principet er som oftest i store Træk det samme: Erhvervelse af Aktier paa Afbetaling, Lettelse heraf ved enten at afhænde Aktierne billigere end det vilde være muligt ved Erhvervelse i det aabne Marked, eller ved direkte Tilskud. Hvad disse sidste angaar saa sættes de gerne 1) dels i Forhold til den oppebaarne Løn, 2) dels i Forhold til den tilbagelagte Tjenestetid.

Anføres kan, at *Canadian Kodak Co.*, som er en Aflægger af den amerikanske *Eastman Kodak Co.*, overlader sine Arbejdere Aktier til en meget lav Pris, som effektivt erhverves af disse ved Kreditering af Dividender. Herved opnaar disse — paa Generalforsamlingerne — en ringe Grad af Medbestemmelsesret og samtidigt er Forholdet mellem Kapital og Arbejde bleven mere forstaaende, Arbejdets Intensitet er forøget, og Arbejderne er forblevet betydeligt længere i Selskabets Tjeneste.

The Procter & Gamble Co., som ogsaa er Datterselskab af et amerikansk Foretagende, bruger det Princip at give direkte Tilskud til Erhvervelse af Aktier fra Arbejdernes Side, og disse Tilskud varierer i den Grad i Forhold til Tjenestetidens Længde, at de f. Eks. i det 11te Aars Tjenestetid er dobbelt saa store som i det første Aar, og i de mellemliggende Aar følger en gradvis stigende Skala.

Ved Bedømmelsen af Værdien af disse Foranstaltninger maa dog ikke overses, at Canada ikke paa langt nær ejer en saa udviklet social Lovgivning som Danmark, hvorfor det private Initiativ i adskillige Tilfælde paa egen Haand har maattet paatage sig Udførelsen af saadanne Forholdsregler som Pensionering, Forsorg af Syge, m. m., hvortil Udgifterne hos os for en meget stor Del udredes af det Offentlige. Som et Led i disse Bestræbelser maa ogsaa de ovennævnte Forsøg ses, der gaar ud paa at muliggøre for Arbejderne Opsamlingen af en mindre Kapitalreserve.

Lovbestemmelser om Udbyttedeling.

I »Master and Servant Act« for den kanadiske Provins *Columbia* findes i Forbindelse med nogle andre almindelige Regler om Arbejdskontrakter nogle Regler om Udbyttedeling, hvori bl. a. fastslaas, at en Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere om Udbyttedeling ikke medfører et Kompagniskab mellem dem med deraf følgende